

Onderwerp Doorontwikkeling Participatiebaan

Steller M. Hansens

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050-3678946

Bijlage(n) -

Ons kenmerk



Datum 29-10-2019

Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

De gemeente Groningen zet participatiebanen in als re-integratie- en participatie-instrument voor mensen met een uitkering voor wie de stap naar werk nog te groot is. De ervaring van een participatiebaan vergroot de kans op arbeidsinschakeling. De afgelopen periode hebben we de ervaringen met participatiebanen met verschillende partijen besproken. We hebben in beeld gebracht wat goed gaat en gekeken waar we nog verbetermogelijkheden zien. Op basis van deze evaluatie ontwikkelen we het instrument van de participatiebaan door en passen we onze werkwijze aan. We verwachten hierdoor de nog bestaande belemmeringen weg te nemen zodat de mensen die dat kunnen, doorstromen naar een reguliere baan. In deze brief informeren we u over deze doorontwikkeling van de participatiebaan.

Beleidskader en harmonisatie

Wij zien participatiebanen als een belangrijk instrument binnen het Werkprogramma en het Ontwikkelhuis. De evaluatie en de doorontwikkeling hebben wij in dit bredere perspectief bekeken. Binnenkort informeren wij u over hoe wij het Werkprogramma en het Ontwikkelhuis vorm gaan geven. Aangezien wij de doorontwikkeling van participatiebanen al in gang willen zetten, hebben wij ervoor gekozen u hier alvast over te informeren.

Tot op heden is de re-integratieverordening voor de nieuwe gemeente Groningen nog niet geharmoniseerd. De doorontwikkeling van de participatiebaan valt daarom nog binnen de kaders van de re-integratieverordening van de oude gemeente Groningen. Hierbinnen komen de inwoners van Ten Boer al in aanmerking voor een participatiebaan. Voor de bijstandsgerechtigden van Haren hebben we afgesproken dat als ze in aanmerking willen komen voor een participatiebaan zij dan contact kunnen opnemen met hun eigen werkcoach of -consulent. We verwachten de re-integratieverordening in de eerste helft van 2020 te hebben geharmoniseerd.

Resultaten werking participatiebaan

We hebben de werking van participatiebanen onderzocht. We hebben hiervoor gekeken naar de invulling hiervan in Groningen, de cijfers en de uitstroom en het draagvlak voor de participatiebanen. Ook zijn we met instellingen, coaches Meedoen en de adviseur Participatiebanen rond de tafel gegaan om hun ervaringen te bespreken.

- **Invulling participatiebanen in Groningen**
 De participatiebaan is volgens de Participatiewet bedoeld om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. We hebben het instrument in Groningen zo laagdrempelig mogelijk gemaakt zodat iedereen kan deelnemen. Het belang van deelnemen en actief worden hebben we vooropgesteld. Voor veel mensen is het een eerste stap om weer onder de mensen te komen en gaandeweg te bekijken of er sprake is van ontwikkeling richting arbeidsinschakeling. We hebben minder gekeken naar de mogelijkheden voor het zetten van vervolgstappen omdat de deelnemers aan de participatiebaan geen toegang hadden tot begeleiding vanuit de gemeente. Deze begeleiding wordt nu wel geboden via de coaches Meedoen.
- **Participatiebaan, cijfers en uitstroom**
 Jaarlijks hebben we 500 participatiebanen beschikbaar waar mensen zich voor kunnen aanmelden. Deze 500 plekken zijn, met een continue in- en uitstroom van mensen, gemiddeld allemaal ingevuld. Dit gebeurt op vrijwillige basis. Ze kunnen kiezen uit bestaande participatiebanen (via Link050) maar ze kunnen ook zelf een participatie baan zoeken bij een andere organisatie. De deelnemer werkt met behoud van uitkering en ontvangt een stimuleringspremie ter hoogte van 600 euro per half jaar. De deelnemer werkt hiervoor minimaal 16 uur en max 32 uur per week. De maximale termijn van de participatiebaan is twee jaar. Verlenging is alleen mogelijk indien er een realistisch perspectief is op uitstroom naar werk. Het opdoen van werknemersvaardigheden, het maatschappelijk actief zijn, het opdoen van arbeidsritme en de stimuleringspremie maken dat mensen graag gebruik maken van dit instrument. Sinds 2017 hebben meer dan 1.000 nieuwe mensen een participatiebaan gehad.

	2017	2018	t/m eerste helft 2019	Totaal
Doorloop in betrokken jaar*	611	730	718	
Nieuwe instroom	410	394	225	1.029
Totaal beëindigd	279	382	207	868
Volledig uit de uitkering	30	40	19	89
Deels uit de uitkering	19	12	11	42
Participatiebaan voltooid, geen uitstroom (wel vervolg bijv.: Centrum naar werk,	209	292	143	644

vrijwilligerswerk of sociale activering)				
Participatiebaan beëindigd, geen uitstroom	21	38	34	93

Bron: gemeente Groningen, registratiesysteem vanuit de Suite (GWS)

**Doorloop: het totaal aan mensen dat in dat jaar actief was op een participatiebaan (zowel nieuwe instroom als lopende participatiebanen uit eerdere jaren) plus de beëindigde participatiebanen in dat jaar.*

In totaal zijn er vanaf 2017 ongeveer 89 mensen van een participatiebaan volledig uitgestroomd uit de uitkering, waarvan 53 naar fulltime werk (de overige volgen weer een opleiding, zijn verhuisd of anderszins). 42 mensen zijn deels uitgestroomd, waarvan 39 naar parttime werk. Uit de cijfers blijkt ook dat niet iedereen kan uitstromen naar regulier werk. Voor sommigen is sociale activering of vrijwilligerswerk het hoogst haalbare. De consulenten van Kansen In Kaart blijven deze groep volgen. In deze groep zitten ook kandidaten die in aanmerking komen voor de basisbaan per 1-1-2020.

- Draagvlak voor de Participatiebaan

We zien een continue aanwas van mensen die zich aanmelden voor een participatiebaan. Veel deelnemers zijn positief over de participatiebaan. Dit zien we o.a. terug in de maximale bezetting. De deelnemers melden zichzelf aan en kunnen kiezen bij wat voor organisatie zij willen werken. De participatiebaan draagt in belangrijke mate bij aan het ontwikkelen van zelfvertrouwen en eigenwaarde van de deelnemers door het opdoen van positieve ervaringen in een werkomgeving. Dit vormt een belangrijke basis voor het maken van de eerste stappen in het ontwikkelingstraject. Ook de organisaties en instellingen zijn blij met dit instrument omdat zij tijdelijk gebruik kunnen maken van extra capaciteit en hulp. Tegelijkertijd geven zij daarbij invulling aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Ervaringen van de coaches Meedoen en de instellingen

We hebben gesproken met verschillende instellingen¹ uit het werkveld, de coaches Meedoen en de adviseur Participatiebaan over de werking van de participatiebaan. Uit deze gesprekken komen knelpunten naar voren die een stagnerend effect hebben op het mogelijk eerder zetten van een vervolgstap in het ontwikkelingstraject van de deelnemer. Het gaat om de volgende punten:

1. Sommige deelnemers blijven zitten op participatiebanen terwijl een volgende stap in het ontwikkelingstraject (bijvoorbeeld werk) mogelijk is. Dit heeft enerzijds te maken met de manier waarop wij in Groningen invulling hebben gegeven aan de participatiebaan. Wij hebben voorgaande jaren vooral gestuurd op activering en hebben niet getoetst op de doorontwikkeling. Anderzijds heeft

¹ Wij hebben met een aantal grote instellingen gesproken die relatief veel participatiebanen invullen.

het ook te maken met de persoonlijke omstandigheden van de deelnemer. Het is vaak erg spannend om uit te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt. In sommige gevallen wordt dat ook door financiële onzekerheden veroorzaakt. Hierdoor blijven mensen liever zitten. Ze kiezen voor de veilige omgeving van hun huidige participatiebaan of stromen door naar vrijwilligerswerk.

2. Uit de praktijk blijkt dat, in sommige gevallen, de stimuleringspremie de deelnemer op den duur belemmert om vroegtijdig de beweging naar een vervolgtraject of naar regulier werk te maken. Dit komt omdat de premie komt te vervallen als de deelnemer uit- of doorstroomt. Men komt daardoor onvoldoende in beweging, terwijl dit wel tot de mogelijkheden behoort. Dit heeft een remmend effect op de doorstroming.
3. Instellingen hebben belang bij de capaciteit van de ingewerkte medewerker. Instellingen hebben steeds meer moeite om vrijwilligers te vinden en willen de ingewerkte medewerkers zo lang mogelijk behouden.

De participatiebaan is dus een instrument met een groot draagvlak onder deelnemers en de instellingen. Maar we constateren ook dat de werking van de participatiebaan nog punten heeft die de doorstroom naar werk of een ander instrument belemmert, waardoor we de werkwijze willen doorontwikkelen.

Doorontwikkeling Participatiebaan

De afgelopen jaren hebben we onze dienstverlening steeds verder en beter ontwikkeld. De komende periode gaan we hier een vervolgslog in maken door de hierboven geschetste punten weg te nemen en de ontwikkeling van de persoon naar de arbeidsmarkt of naar een ander meer passend instrument, centraal te stellen. Uiteraard is uitstroom niet voor iedereen haalbaar, maar voor de groep die deze stap wel kan maken, willen we deze knelpunten verminderen. We gaan daarom de participatiebaan door ontwikkelen aan de hand van de volgende aanpassingen in onze werkwijze:

- Er zijn nu voldoende coaches Meedoen die voor de begeleiding en ontwikkeling van de deelnemers kunnen zorgen. In totaal zijn er 13 coaches Meedoen (+ 3 op tijdelijke basis) die klaar staan voor de deelnemers met een participatiebaan.
- De participatiebaan wordt een schakel in het ontwikkelingstraject van de werkzoekende. In het eerste half jaar maakt de coach Meedoen samen met de deelnemer een ontwikkelplan met daarin de stappen die nodig zijn voor verdere ontwikkeling naar werk. Dat kan ook gekoppeld worden aan een opleiding die het perspectief op werk vergroot. In het ontwikkelplan staat het ontwikkelperspectief van de deelnemer centraal. Deelnemer en coach kunnen samen, indien nodig, het ontwikkelplan bijstellen als de omstandigheden daarom vragen. Het plan is een onderdeel van het kunnen deelnemen aan een participatiebaan.
- Als het nodig is voor de ontwikkeling van de deelnemer, willen we onder bepaalde voorwaarden een participatiebaan de laatste paar maanden mogelijk maken bij een profit organisatie. Wel moet de baan bij deze organisatie de kans op uitstroom van de deelnemer naar regulier werk vergroten.

- De stimuleringspremie die bij de participatiebaan wordt ingezet wordt gekoppeld aan het ontwikkelplan, waarbij de positieve stimulerende werking ervan de nadruk krijgt. Het is aan de coach, eventueel in samenspraak met de deelnemer, hoe dit in het ontwikkelplan mee te nemen.
- Mensen met een participatiebaan die door kunnen stromen naar een vervolgtraject of een reguliere baan, mogen het bedrag dat ze hadden kunnen ontvangen als ze de maximale termijn van de participatiebaan hadden volgemaakt, als stimuleringspremie meenemen.
- We zorgen voor een nazorgprogramma voor mensen die zijn uitgestroomd naar regulier werk en die de financiële gevolgen hiervan niet kunnen overzien. Dit betekent dat de gemeente deze mensen ondersteuning biedt bij vragen en financiële problemen. Dit geldt in ieder geval tot één jaar na uitstroom.
- We gaan in gesprek met de instellingen die een Participatiebaan aanbieden en benadrukken het belang van de ontwikkeling van de deelnemer richting arbeidsmarkt. In dit gesprek gaan we in op hoe de begeleiding is geregeld en hoe we hierin een professionaliseringsslag kunnen maken.
- We werken de nieuwe werkwijze verder uit en maken een communicatieplan om alle betrokkenen te informeren.

We gaan ervan uit dat we met deze aanpassingen in de werkwijze de randvoorwaarden zo hebben ingericht dat de deelnemers zo min mogelijk belemmeringen ervaren bij het zetten van een volgende stap in hun ontwikkelingstraject richting arbeidsinschakeling. In de doorontwikkeling van de participatiebaan zetten we het ontwikkelperspectief van de deelnemer aan de participatiebaan centraal waardoor we ons steeds beter inrichten om maatwerk te leveren.

Tot slot

We houden de ontwikkelingen en cijfers bij en gaan het effect van deze doorontwikkeling volgen. We zullen uw raad hierover informeren onder andere als één van de re-integratie instrumenten binnen het werkprogramma, maar ook binnen de reguliere verantwoordings-cyclus van de gemeenterekening en de voortgangsrapportages. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Koen Schuiling

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.